

Koncepcja kształcenia bohemistycznego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie

W roku akademickim 2004/2005 w Instytucie Neofilologii Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej uruchomiono kierunek filologia o specjalności filologia czeska w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Aby uzyskać tytuł licencjata, studenci są zobowiązani zaliczyć przewidziane programem studiów przedmioty oraz przedłożyć pracę dyplomową napisaną pod kierunkiem promotora, a także złożyć egzamin licencjacki. Absolwenci po ukończeniu kierunku filologia o specjalności filologia czeska mają możliwość kontynuowania kształcenia na studiach magisterskich.

Opiekunem naukowym nowej specjalności została prof. UW r dr hab. Zofia Tarajło-Lipowska (literaturoznawstwo), a w skład zespołu weszli: dr hab. Jarosław Lipowski (językoznawstwo), dr Aleksandra Pająk (literaturoznawstwo) oraz dr Anna Zura (językoznawstwo).

Okazało się, że już w pierwszym roku istnienia kierunku cieszy się on dużym zainteresowaniem wśród młodzieży nie tylko województwa opolskiego, ale także osób z całej Polski, a na pierwszy rok studiów przyjęto ponad 40 osób. W kolejnym roku akademickim zainteresowanie studiami na filologii czeskiej było jeszcze większe i rzesza studentów wyniosła ponad 60 osób.

Przez dwa pierwsze lata kształcenia charakter studiów miał profil nauczycielski – studenci realizowali program kursów pedagogicznych, w przyszłości umożliwiający im podjęcie pracy w szkołach. Ten typ profilu nakazywał także odbycie określonej liczby godzin praktyki pedagogicznej, którą studenci realizowali w szkołach polskich, w których naucza się języka czeskiego jako obcego, a także gros zajęć hospitowali w szkołach czeskich. Równoległe z praktyką pedagogiczną studenci nyscy odbywali praktykę tłumaczeniową w instytucjach po obu stronach granicy, a część z nich nawiązała na tyle silne kontakty i sprawdziła się w roli dobrych pracowników, że po ukończeniu studiów absolwenci PWSZ w Nysie otrzymali tam zatrudnienie i pracują w zawodzie.

Jednak zmieniające się warunki na rynku pracy w regionie (a także obserwacje praktyk studenckich) spowodowały zmianę kształcenia na kierunku filologia czeska. Po specjalizacji nauczycielskiej, która realizowała potrzeby edukacyjne regionu, ważnym elementem stało się wykształcenie dobrych filologów, znających język czeski, zwłaszcza w dziedzinie ekonomii, prawa, turystyki, finansów itp.

Postulaty takie zgłaszali sami studenci, pracownicy administracji państwowej, pracodawcy sektora prywatnego, instytucje kulturalne, a także przedstawiciele Euroregionu „Pradziad”, którzy monitorując region pogranicza polsko-czeskiego wskazał na pilną potrzebę wykształcenia filologów ze znajomością języka czeskiego w sferze gospodarczej. W związku z powyższym, w roku akademickim 2006/2007 zmieniono profil kształcenia na filologii czeskiej i zaproponowano specjalizację w zakresie języka prawno-ekonomicznego. Studia w ramach tej specjalności objęły ogólne przygotowanie filologiczne realizowane poprzez przedmioty literaturoznawcze i językoznawcze, których nieodłącznym elementem jest duża ilość ćwiczeń w praktycznej znajomości języka czeskiego, mających na celu nie tylko przekazanie przyszłym absolwentom bieglej znajomości języka, lecz także kompetencji kulturowej.

Zajęcia specjalizacyjne, które objęły elementy języka prawno-ekonomicznego oraz z zakresu turystyki, administracji i finansów oraz dużo ilość zajęć przekładoznawczych różnego typu, jak też praktyki miały przede wszystkim przygotować absolwentów do pracy w charakterze tłumacza. Charakterystycznym wyznacznikiem studiów na filologii czeskiej było wkomponowanie szeroko pojętych zajęć kulturowych nastawionych na komunikację, które miały na celu wydatne przybliżenie studentom obrazu kultury kraju, którego język studiują, a to w rezultacie powinno umożliwić zrozumienie i zaakceptowanie odmienności kulturowej, którego konsekwencją miałyby być sprawne nawiązywanie kontaktów dla potrzeb własnych i pracodawcy.

W roku akademickim 2008/2009 władze uczelni zaproponowały kolejny profil na filologii czeskiej, który miałby odpowiadać oczekiwaniom przyszłych studentów, zatytułowany „czeski język biznesu”.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa nie posiada statusu placówki naukowej, jednak należy zwrócić uwagę na rozwój jej kadry – zespół bohemistów został powiększony o dwoje bohemistów: mgr Ilonę Gwóźdź-Szewczenko oraz mgr. Vasyła Shevchenko. Oprócz pracy dydaktycznej pracownicy Instytutu Neofilologii czynnie uczestniczą w bohemistycznym życiu naukowym, występując z referatami na konferencjach, publikując artykuły w czasopismach naukowych, wydając monografie, a także podnosząc własne kwalifikacje – Jaroslav Lipowski uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego, a Ilona Gwóźdź-Szewczenko obroniła dysertację doktorską, na podstawie której uzyskała stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa. Pracownicy Instytutu biorą także czynny udział w wymianie wykładów w ramach programu Socrates/Erasmus.

Europejski program Socrates jest także podstawą do podnoszenia kompetencji językowych dla studentów – większość z nich uczestniczy w stypendiach na uczelniach czeskich: Opawie, Ołomuńcu i Ústí nad Łabą. Należy tu przede wszystkim odnotować sukcesy nyskich studentów w obszarze naukowym, którzy czynnie uczestniczą w studenckich konferencjach naukowych, organizowanych przez Uniwersytet Wrocławski i zaprzyjaźnioną PWSZ w Raciborzu, a także w Czeskiej Akademii Nauk, z której referaty dwóch studentek Igi Góral i Iwony Cyran (pod opieką naukową dr

A. Pająk i dr A. Zury) ukazały się drukiem w tomie pokonferencyjnym sygnowanym ČAV.

Działalność studencka to także aktywna praca w Kole Bohemistycznym pod opieką dr I. Gwóźdź-Szewczenko oraz grupowe wyjazdy studyjne.

W roku akademickim 2007/2008 kierunek został pozytywnie oceniony przez Państwową Komisję Akredytacyjną.

Należy mieć nadzieję, że bohemistyka nyska nadal będzie się aktywnie rozwijać, a zaproponowany profil kształcenia okaże się atrakcyjny nie tylko dla samych studentów, ale także dla ich przyszłych pracodawców¹.

¹ Bliższych informacji na temat kierunku można uzyskać na stronie internetowej: www.pwsz.nysa.pl.